

پیروزی فیتسو قوت قلبی برای راست افراطی در اروپا؟

حبیب حسینی فرد

از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۸ مجموعاً ده سالی نخست‌وزیر اسلواکی بود، با کارنامه‌ای درآمخته از سیاست‌های اروپایی و زاویه‌دار با این سیاست‌ها. در دور اول نخست‌وزیری در سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۰ کشورش را به حوزه شنگن و حوزه یورو وارد کرد، ولی ابایی هم نکرد که گرجستان را مقصر تحریک و حمله سال ۲۰۰۸ روسیه به این کشور بداند یا با دور شدن از آمریکا به ایجاد مناسبات گسترده با کوبا و چین و روسیه و لیبی اقدام کند.

سال ۲۰۱۴ در جریان بحران کریمه با سیاست اتحادیه اروپا در محکوم کردن اقدام روسیه به ضمیمه کردن خاک این شبه‌جزیره و رای به تحریم‌ها علیه آن همراه شد ولی پیوسته این تحریم‌ها را به باد انتقاد گرفت. او مخالف اقدام کمیسیون اروپا در تعیین سهمیه پناهجویی برای هر کدام از کشورهای عضو بود. می‌گفت که به "توهم خطرناک جامعه چندفرهنگی دچار نخواهد شد" و تحت هیچ عنوانی به خصوص پناهجو از

کشورهای غیراروپایی را نخواهد پذیرفت. این که اسلام در اسلواکی جایی ندارد هم از شعارهای او بوده است.

در عرصه داخلی هم سیاستی ناسیونالیستی و مبتنی بر حضور قوی دولت در همه عرصه‌ها به جریان انداخت و جا به جا کشور را پر کرد از مجسمه‌های چهره‌های واقعی و جعلی ملی‌گرای اسلواکی. مخالفت با شفافیت در کارکرد دولت و با گروه‌های حقوق بشری و مدافع دگرباشی هم از ویژگی‌های دیگر دولت او بوده است.

گرچه سال ۲۰۱۸ نهایتاً به دلیل بزرگترین بحران اسلواکی در دوران بعد از جنگ سرد و اعتراضات گسترده به قتل یک ژورنالیست که "ارتباطات مافیایی تا سطوحی در درون دولت" را به تحقیق گرفته بود، مجبور به استعفا شد، حزبش ولی در دولت ماند تا سال ۲۰۲۰ و انتخابات بعدی که از قدرت رانده شد. بعد از آن کسی فکر نمی‌کرد که حزب فیتسو با آن اعتراضات گسترده سال ۲۰۱۸ توان بازگشت به قدرت داشته باشد. ولی کارنامه دولت بعدی که سال ۲۰۲۰ سرکار آمد منفی‌تر از آن شد که دوام بیاورد، لذا بحث انتخابات پیش از موعد مطرح شد که دیروز انجام شد.

در کارزار انتخابات فیتسو بر قطع کمک مالی و تسلیحاتی به اوکراین تاکید کرده، خواهان برچیده شدن تحریم‌ها علیه روسیه بوده، کم و بیش "باندی فاشیستی" را حاکم بر اوکراین معرفی کرده و به شدت با پیوستن اوکراین به ناتو مخالفت نشان داده است. می‌توان گفت که ویکتور اوربان دیگری در اروپا قدرت گرفته است. این که فیتسو تا چه حد بتواند مواضع یادشده را در دولت آتی عملیاتی کند به احزابی که وارد ائتلاف دولتی او می‌شوند بی‌ارتباط نیست، هر چند که آنها هم چندان با این مواضع خط و مرز محکمی ندارند.

گرچه در انتخابات دیروز نتوانست (Smer /اسمر) "حزب روبرت فیتسو"، "سمت سوسیال دمکراسی تجربه سال ۲۰۱۲ (۴۴ درصد) و ۲۰۱۶ (۲۸ درصد) را تکرار کند، ولی با ۲۳ درصد آرا به قوی‌ترین فراکسیون مجلس بدل شده و حالا در تشکیل دولت هم مشکل خاصی نخواهد داشت، چرا که حزب انشعابی و حزب راست افراطی اس ان اس (حزب ملی اسلواکی) و (Hlas) "از حزب او"، "ندای سوسیال دمکراسی می‌توانند به عنوان اعضای ائتلافی دولت او وارد (KDH) همچنین حزب محافظه‌کار دمکرات مسیحی کابینه شوند. او حالا از رئیس جمهور حکم تشکیل دولت گرفته است و همچنان بر قطع حمایت تسلیحاتی از اوکراین و برچیدن تحریم‌ها علیه روسیه تاکید دارد.

توئیتی که اوربان زد

در هفته‌های پیش از انتخابات کمیسیون اروپا مستقیم و غیرمستقیم تلاش کرد که به یاری اپوزیسیون برود و کار را بر پیروزی حزب فیتسو دشوار کند. این تلاش‌ها به علاوه کارنامه بحث‌انگیز سمر باعث شد که پیروزی‌اش به حد دفعات قبل نرسد، ولی برای قرارگرفتن در رأس فراکسیون‌های مجلس بس باشد.

پیروزی فیتسو و حزبش شکل‌گیری یک مجارستان دیگر در قلب اروپا تلقی می‌شود. ویکتور اوربان در مجارستان هم در زمینه جنگ اوکراین و تحریم روسیه موضعی شبیه فیتسو دارد. اوربان خبر پیروزی فیتسو که منتشر شد توئیت زد که "می‌دونید که کی پیروز شده... همکاری با "میهن‌پرستان همیشه خوب بوده است"

پیروزی فیتسو قوت قلبی است برای احزاب راست پوپولیست در کل اروپا که بحران‌های چندگانه، از جمله جنگ اوکراین و پیامدهای آن، در این قاره و در سطح بین‌المللی باد به بادبان آنها انداخته است. همین چند ماه پیش در جمهوری چک نامزد احزاب متعارف و غیرپوپولیست برای ریاست جمهوری به سختی و با آرای نسبتاً کم توانست بر رقیب از حزب پوپولیست این کشور پیروز شود. در آلمان هم همچنان چشم‌ها نگران آن است که در انتخابات ایالتی در شرق و جنوب آلمان آیا نتیجه‌ای خلاف نظرسنجی‌ها از صندوق‌ها بیرون خواهد آمد و باد از بادبان احزاب راست پوپولیست دور خواهد ماند یا نه.

در ایتالیا نخست‌وزیری برآمده از یک حزب راست پوپولیست که خود را نگهبان سنت‌های دوران موسولینی می‌داند در قدرت است و در فرانسه هم احزاب راست افراطی وضعیتی به مراتب بهتر از سایر احزاب دارند. در لهستان ظرف روزهای آینده احتمالاً دوباره نام حزب راست‌گرای پوپولیست پیس از صندوق‌ها بیرون خواهد آمد.

نظرسنجی‌ها فعلاً برای پیروزی چشمگیر حزب راست افراطی آزادی در اتریش در انتخابات پاییز سال بعد چشم‌انداز خوبی پیش‌بینی می‌کنند.

تا کنون چک و اسلواکی و مجارستان و لهستان در مجموعه‌ای به نام ویشه‌گراد هسته‌ای را در اتحادیه اروپا تشکیل می‌دادند که از جمله با سیاست‌های پناهجویی کمیسیون و تقسیم پناهجویان و پذیرش پناهجویان بیشتر و نیز با تفویض بیشتر اختیارات دولت ملی به بروکسل مخالف بودند. جنگ اوکراین اما در این مجموعه هم شکاف انداخته. در مورد پناهجویان مواضع همچنان یک سان است، در مورد رویکرد نسبت به جنگ اوکراین و حمایت یا عدم حمایت از آن و ادامه یا عدم ادامه تحریم‌های روسیه حالا مجارستان و اسلواکی علیه اوکراین صف کشیده‌اند، در برابر لهستان و چک که به رغم نوساناتی همچنان از حامیان اصلی این کشور در جنگ علیه روسیه‌اند.

فیسبوک نویسنده